

**Islands præsident
Guðni Th. Jóhannessons
tale**

Statsminister Lars Løkke Rasmussen

**Christiansborg, København
25. januar 2017**

Statsminister,
andre gode gæster!

Jeg takker for den gode invitation, at komme herhen på Christiansborg, sædet for det danske folketing, statsministeriet og Højesteret. Det er vist meget usædvanligt i verden, at hovedkvarteret for den dømmende, udøvende og lovgivende forsamling alle findes under samme tag. Det hører med til historien, at det i sin tid var planen, at Christian X. skulle flytte ind på slottet med sin familie, men han ombestemte sig i sidste øjeblik. Det var en heldig beslutning, for, som Hendes Majestæt Dronning Margrethe af Danmark senere har sagt: „Dette, at kongen ikke bor, hvor folk kan lave demonstrationer, som ikke behøver at have med kongen at gøre, er vigtigt. Det er den politiske vinkel.“

Grundlaget for den danske forfatning er netop, at statsoverhovedet skal holde sig ude af politik. Men ved regeringsdannelser er det alligevel sådan, statsoverhovedet spiller en rolle. Hendes Majestæt har således peget på, at man i „dronningerunderne“, som proceduren omkring regeringsdannelse hedder på dansk, kan finde et neutralt område på slottet: „Hvor finder man ellers en person, der er statsgaranteret forpligtet til at være uvildig?“

Det er klart, at jeg hermed ikke bringer mine værter nogen nyheder; når jeg nævner det, er det på grund af statsoverhovedets stilling på Island, og ikke mindst fordi jeg selv for omkring et år siden var historiker, der skrev på en bog om dette embedes historie – men for nogle uger siden befandt jeg mig så i rollen som statsoverhoved i forbindelse med en kompliceret regeringsdannelse. Det var en alvorlig sag at skrive historien, men det krævede endnu større ansvar at

deltage i skabelsen af den. Med et ironisk glimt i øjet har jeg da også beskrevet det således, at det er ligesom at få mulighed for at springe ind i sin yndlings-TV-serie – vi kunne kalde den for den islandske udgave af Borgen.

Kære statsminister! Der er meget her i Danmark, som vi islændinge kan have som forbillede. Jeg er selv overbevist om, at noget af det er statsoverhovedets stilling ved regeringsdannelser, den standhaftige målsætning om at udvise upartiskhed i hvilken som helst sammenhæng og yde alle ledere og partier fuld retfærdighed.

Og det er ganske vist, at islændinge, som tog til Danmark før i tiden, beundrede mangt og meget her i udlandet og mente, at det var et eksempel til efterfølgelse derhjemme. København fascinerede med sine brostenlagte gader, kongeslotte – og knejper. Begejstringen blev ikke mindre, når man tog ud på landet her i Danmark, med frodige marker, så langt øjet rakte. Men man må ikke desto mindre huske på to ting. Islændinge syntes, at Danmark var et lille land, det netop knap nok strakte sig længere end, hvad øjet kunne se. Og for det andet kan man heller ikke nægte, at Danmark ikke hæver sig højt op fra jorden. Det, som danskere kalder et bjerg, anser islændinge for en bakke. Jeg kan stadig huske fra geografi i folkeskolen, hvor sjovt vi unger syntes det var, at en forhøjning på knap 150 meter i Danmark hed Himmelbjerget. Og fuglefjeldet Bulbjerg ved Vesterhavet kalder man „Jyllands bolværk mod havet“. Det er 47 meter højt. Látrabjarg – den vestligste del af Island – rager ca. 470 meter op over havoverfladen. Vores bjerg er således ti gange højere, og det er uden, at vi behøver benytte os af yndlingshjælpemidlet i sammenligningen med andre nationer, tilføjelsen „per capita“. Som vi ved, findes Europas længste flod og højeste bjerg ligeledes på Island – per capita!

I ramme alvor er det gudskelov sådan, at vi islændinge, ligesom I danskere, er veluddannede, en meget rig nation med en lys fremtid, hvis man handler på rette måde, og vi har ikke behov for kappestrid eller arrogance. Jeg tror derudover, at vi i stedet for at rette blikket opad, snarere skal kigge nedad, ned under jordens overflade.

Og dette siger jeg i ramme alvor. En af de største udfordringer i det nye århundrede gælder efterforskningen efter vedvarende energi. I anvendelsen af geotermisk energi står vi islændinge i front. Inden for dette område skal man altid tage hensyn til naturbeskyttelsesaspektet; mine venner derhjemme inden for den branche har fortalt mig, at der i Danmark er åbenlyse muligheder, hvad angår udnyttelsen af disse naturressourcer. De har også fortalt mig, at anvendelsen af geotermisk energi kan vise sig at blive nøglen til, at det skal lykkes for danskerne at nå deres mål om 100 % vedvarende energikilder i 2050. Islandske know-how om efterforskning af geotermisk energi, boring og indvindingsteknologi kan så komme til gavn. Islandske geo-eksperter har allerede bidraget mange steder i Østeuropa, Afrika og Asien og fået et godt ry;

vi har sikkert boret efter varmt vand flere steder end nogen anden nation på jordkloden, per capita.

I forlængelse af dette vil jeg også nævne, at der kan være mulighed for indvinding af geotermisk energi forskellige steder på Grønland, og det ville være en ære og fornøjelse for os islændinge at deltage i et succesfuldt samarbejde med grønlænderne, vores gode vennenation.

Samarbejde mellem nationer i forbindelse med forskellige former for projekter og handel har en lang historie, som der ikke skal gøres rede for her. Et eksempel inden for de senere år og årtier, som man kan nævne, er turisme og trafikforbindelser. Vi modtager nu en mængde turister fra Danmark og har selv rejst flittigt til Danmark, som så mange andre. Vi har også, for nu at nævne et par andre eksempler, i de senere år haft godt samarbejde inden for ortopædiske hjælpemidler, højteknologi i fødevarerindustrien og på uddannelsesområdet. Og vi skal ikke glemme det gode samarbejde og de gode forbindelser inden for kultur- og idrætsområdet.

Kære tilhørere: Mit officielle besøg i Danmark er lige indledt. Med mig på rejsen er repræsentanter for islandsk erhvervsliv, og nogle af dem er netop med os her i dag. Vi glæder os til at føre indholdsrige samtaler med interesserede parter her i København. Vi er alle overbeviste om, at i samarbejdet mellem disse to vennenationer, Island og Danmark, er der mange uudnyttede potentialer.

Jeg vil bede de tilstedeværende om at løfte glassene til ære for vores værter og for et solidt venskab mellem de to nationer.